

stolene f. Ex. maa ty til lægevidenskabelige Erklæringer? Der er ogsaa andre Forhold, hvor en Dommer kan finde Anledning til udefra at hente saadanne Oplysninger om specielle Forhold, som han ikke har eller kan have, men det forhindrer ikke, at Resultatet kan blive en paa gode Præmisses grundet Dom. Selv om den Vedkommende ikke selv har den Kundskab, som er fornøden til at affige en Dom, kan han erhverve den, saa at han dog dømmes paalidelig. Det Samme er Tilfældet her. Hvad skulde der være veien for, at Politimesteren i saadanne Tilfælde, hvor han ikke har den specielle Indsigt, udefra erhverver sig saadanne Oplysninger, som kunne sætte ham istand til at fælde en velbegrunder Dom? Jeg ser ikke, at Hensynet dertil er nogen Grund til at ønske strax gennemført det, som det ærede Medlem endte med at omtale: Voldgiftsretter. Jeg skal indrømme, at Voldgiftsretter i anden Henseende synes at maatte have Fortrinnet, nemlig i Retning af at mægle, og at Folk af Faget maatte kunne have nogen større Indflydelse paa Opnaelsen af Forlig end Politimesteren. Hvis man antager dette, vil jeg finde, at det er en ret velbegrunder Antagelse. Men jeg vilde dog ønske, at man i saa Henseende — ligesom det blev anført af det ærede Medlem iforgaars, hvormange Sager der er kommet til Afgjørelse ved den Voldgiftsret, der ad privat Vej er bragt istand af Foreningen for Lærlinges Uddannelse, — saa ogsaa vilde nævne, hvorledes det i saa Henseende forholder sig med Antallet af Forlig, der ere blevne indgaaede for Politimesteren i lignende Sager. Det ærede Medlem fra Frederiksberg Amt (Goldh) dristede sig jo endog til at sige, at efter hans Erjaring — og den maa vel ikke være ringe paa dette Omraade — blev der indgaaet mindst ligesaa mange Forlig ved Politimesterens Virksomhed, som der blev indgaaet ved Voldgiftsretter. Jeg kan godt indse, at man kan anse det for heldigt at faae en seregen Domstol, thi det haaber jeg dog, at man, naar Talen er om Voldgiftsretter — jeg vilde iøvrigt foretrække Navnet Arbeidsret — mener, altsaa en Ret, der, naar det er fornødent, kan afgjøre Sagen ved Dom. Jeg kan nemlig ikke tænke mig dette som andet end en særlig Ret; thi en mæglende Autoritet uden Evne til at give sine Afgjørelser eksekutiv Myndighed, forekommer mig at være en meget ringe Binding; det vil lede til, at de Parter, som ikke blive enige, nødvendig maa procedere om Sagen for at komme til et endeligt Resultat og faae en eygibel Dom. Jeg gaar altsaa ud fra den Forudsætning, at, naar man taler om en Voldgiftsret, mener man egentlig en Arbeidsret; men det er et Spørgsmaal, hvis Rækkevidde vistnok da vil falde langt udenfor dette enkelte Omme, som her behandles. En saadan Institution vil jo faae et vidt Omraade og vil faae at gjøre med hele Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder

m. m., hvorfor den ogsaa maa kræve langt større Undersøgelser og langt flere Forarbejder, end man har tænkt sig ved denne Lov, eller som man vil kunne erhverve under dens Behandling. Jeg har ikke det Mindste imod, at saadanne Retter kunde have stor Betydning og meget indgribende Virkning, og jeg antager, at man har tænkt sig disse indrettede efter det samme Mønster som dem, man har villet oprette for Tilvejebringelse af Oplysninger angaaende Strandingen o. s. v., saa at der skal være en Dommer med et Antal Meddomsmænd. Men alt dette ligger som Noget, der endnu ikke er bearbejdet paa en saadan Maade, at jeg tror, at det er muligt at komme til et Resultat i denne Samling eller i det Hele i en nær Fremtid, hvis man vil gjøre denne Lovs Fremkomst afhængig af Afgjørelsen af de Spørgsmaal, som staa i Forbindelse hermed. Jeg tror derfor, at man gjør bedst i at se bort fra dette. Der er ikke blot her i Salen, men ogsaa udenfor udtalt megen Sympathi for en saadan Voldgiftsinstitution, men jeg tvivler paa, at man har tænkt sig det samme paa alle Steder. Jeg antager, at man nogle Steder blot har tænkt sig en mæglende Virksomhed, men andre Steder har tænkt paa en Slags Domstol, og allerede dette tyder jo paa, at det Hele ligger paa en saadan Maade, at man ikke med nogen Nytte kan give sig til at bearbejde Spørgsmaalet under de nærværende Forhold. Derfor raader jeg til for Tiden at se bort derfra.

Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgfreds (Ehrling) omtalte i det Hele Loven med megen Velvillie. Han har jo ogsaa selv været Medlem af Arbejderkommissionen og staa derfor i et nærmere Forhold til denne Lov end de fleste andre Medlemmer i denne Sal. Han havde dog et Par enkelte Tvivl, som imidlertid ikke vare af indgribende Betydning. Jeg skal nævne, at han mente, at Bestemmelsen i § 14 om, at Kontrakten absolut bortfalder, naar Læremesteren dør, ikke var nødvendig, men at det var nok, naar der stod, at den kunde hæves. Jeg kan paa en vis Maade være enig med det ærede Medlem, men jeg anser det dog for ganske naturligt, at, naar den ene af de Parter, som have indgaaet en Kontrakt, der er bestemt til en længere Varighed, dør, saa falder Kontrakten bort, og naar man om dette Forhold mener, at det i visse Tilfælde er ufornødent, at den falder bort, idet en Principal kan staa i et saadant Forhold til sin Bedrift, at det egentlig ikke er ham, men en Anden, der træder i Forhold til Lærlingen, saa at det altsaa ikke forandrer Forholdet, at Mesteren falder bort, mener jeg, at i det Tilfælde Parterne gjensidig finde Anledning til at fortsætte Forholdet, er der ikke Noget i Veien for at stifte et nyt, der altsaa bliver en Fortsættelse af det gamle, og det vilde i mange Tilfælde afhjælpe de Betænkeligheder, som man kunde have ved at afbryde Kontrakten